

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality research approach) ในลักษณะการวิจัยพหุกรณีศึกษา (Multiple case study research) ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดระบบของข้อมูลจากกรณีศึกษา จำนวน 20 โครงการ ที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง รับผิดชอบจัดดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2562 มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 20 โรงเรียน ดังที่ เบญจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติภักดิ์ และกาญจนา ตั้งชลทิพย์, (2552, น. 5,78) ได้อธิบายไว้ว่า ในปัจจุบันมีการนำการวิจัยเชิงคุณภาพไปใช้เพื่อการติดตามและประเมินผลโครงการ รวมทั้งการใช้การศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อสร้างทฤษฎีใหม่ หรือแบบจำลอง (model)

กลุ่มประชากรที่ศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง ในปีงบประมาณ 2562 จำนวน 20 โครงการ ได้แก่ หัวหน้าโครงการ ใหญ่ หัวหน้าโครงการ ย่อยที่รับผิดชอบโครงการ (บางท่านรับผิดชอบมากกว่า 1 โครงการ) มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 20 โรงเรียน การบริหารจัดการจึงเกี่ยวข้องกับผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้เข้ารับการอบรม เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมปรากฏการณ์/สถานการณ์ที่ผู้วิจัยศึกษา และสามารถตอบคำถามการวิจัยได้ครบถ้วนชัดเจน กลุ่มที่ศึกษา ได้แก่

1. ผู้ให้ข้อมูลภาคสนาม หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ/ผู้รู้ (Key Informants) (นิศา ชูโต 2545 น. 168) ที่ใช้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 40 คน ประกอบด้วย

1.1 หัวหน้าโครงการ ใหญ่ และหัวหน้าโครงการ ย่อยที่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง ในปีงบประมาณ 2562 ทั้ง 20 โครงการ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ คือ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ (mainstream) ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม หรือรู้สภาพการดำเนินโครงการเป็นอย่างดี โครงการละ 1 คน โดยผู้วิจัยเลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Selected) รวมจำนวน 20 คน

1.2 ครู/ผู้บริหารของโรงเรียน 20 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง ในปีงบประมาณ 2562 จำนวน 20 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

1) เป็นผู้บริหารของโรงเรียนที่ประสานงานกับหัวหน้าโครงการ ย่อย แบ่งตามลักษณะเนื้อหาที่จัดอบรม 5 ด้าน ๆ โดยผู้วิจัยเลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Selected) จำนวน 10 คน

2) เป็นครูที่เข้าร่วมอบรมในโครงการต่างๆ ตามลักษณะเนื้อหาที่จัดอบรม 5 ด้าน โดยผู้วิจัยเลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Selected) จำนวน 10 คน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ผู้วิจัยได้กำหนด การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ตามแนวคิดของ ไอส์เนอร์ (Eisner 1976, p. 192-193) ที่เน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้ง เฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา แต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่างๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจรณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน ผู้วิจัย จึงได้กำหนดคุณลักษณะของผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ จากนักวิชาการ ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการโครงการ โดยเลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Selected) จำนวน 3 คน มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ เป็นผู้บริหารของคณะ/มหาวิทยาลัย ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านวางแผน/งบประมาณ ซึ่งเป็นผู้อนุมัติโครงการ หรือทำหน้าที่เป็นผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา

2.2 หัวหน้าโครงการ ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการโครงการ โดยเลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Selected) จำนวน 7 คน มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้ เป็น ผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง มาแล้วอย่างน้อย 3 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญ หรือเป็นหัวใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล (เบญจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติง และกาญจนา ตั้งชลทิพย์ , 2552, น. 111) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ โดยมีเครื่องมือประกอบด้วย สมุดบันทึกภาคสนาม แบบสัมภาษณ์ 4 ฉบับ และประเด็นการประชุมสนทนากลุ่ม 1 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์หัวหน้าโครงการใหญ่ที่ประสานงานโครงการกับเครือข่ายอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในปีงบประมาณ 2562

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์หัวหน้าโครงการย่อยที่จัดดำเนินโครงการ ในปีงบประมาณ 2562

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ในปีงบประมาณ 2562

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ครูโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ในปีงบประมาณ 2562

ฉบับที่ 5 ประเด็นการประชุมสนทนากลุ่ม ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ใช้ในการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของรูปแบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แต่ละฉบับประกอบด้วยหัวข้อ ดังนี้

**ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ หัวหน้าโครงการใหญ่ที่ ประสานงานโครงการกับเครือข่าย
อุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในปีงบประมาณ 2562**

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อผู้ให้ข้อมูล
2. ตำแหน่ง/สถานภาพในการบริหารจัดการโครงการ
3. ตำแหน่งในการบริหาร
4. เบอร์โทรศัพท์/ email
5. วัน เวลาที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 สภาพการดำเนินงานจัดการโครงการ

1. การวางแผนการดำเนินงานโครงการ
2. ขั้นตอนการประสานการดำเนินงานโครงการกับเครือข่ายและสกอ.
3. ขั้นตอนการประสานการดำเนินโครงการกับโรงเรียนเครือข่ายและผู้รับผิดชอบ
โครงการย่อย
 4. ปัจจัยที่ส่งเสริม/อุปสรรค
 - 4.1 คน (ผู้ประสานงาน วิทยากร ผู้เข้าอบรม)
 - 4.2 เงิน (งบประมาณ)
 - 4.3 วัสดุอุปกรณ์
 - 4.4 การบริหารจัดการ
 5. วิธีดำเนินการที่ส่งเสริม/อุปสรรค
 - 5.1 การวางแผน
 - 5.2 การดำเนินการ
 - 5.3 การติดตามผล
 - 5.4 นำผลมาปรับปรุง/พัฒนา
 6. ผลผลิต/ผลลัพธ์
 - 6.1 สถานศึกษาได้รับ
 - 6.2 ครูได้รับ
 - 6.3 ผู้เรียนได้รับ
 - 6.4 ชุมชน/ท้องถิ่นได้รับ
 7. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

**ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ หัวหน้าโครงการ ย่อยที่จัดดำเนินโครงการ ในปีงบประมาณ
2562**

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ สกุล
2. ตำแหน่ง/สถานภาพ
3. เบอร์โทรศัพท์/ email

4. วัน เวลาที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 สภาพการดำเนินการบริหารจัดการโครงการ

1. ชื่อโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการ
2. โรงเรียนที่จัดโครงการ/กิจกรรม
3. ระดับชั้นที่ครูได้รับการพัฒนา
4. เนื้อหา/กิจกรรมที่ครูได้รับการพัฒนา
5. ผู้ประสาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ
6. จำนวนครูที่เข้าร่วมอบรม
7. งบประมาณที่ได้ใช้ไป
8. การบริหารจัดการโครงการ
 - 8.1) การวางแผนงานการจัดโครงการ
 - 8.2) วิธีการจัดโครงการ
 - 8.3) ผลผลิต/ผลลัพธ์
 - 1) สถานศึกษาได้รับ
 - 2) ครูได้รับ
 - 3) ผู้เรียนได้รับ
 - 4) ชุมชน/ท้องถิ่นได้รับ

9. ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการ

1. ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการบริหารจัดการโครงการ
 - 1.1) ด้านปัจจัยนำเข้า
 - 1.2) ด้านกระบวนการ
 - 1.3) ผลผลิต/ผลลัพธ์
2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการ
 - 2.1) ด้านปัจจัยนำเข้า
 - 2.2) ด้านกระบวนการ
 - 2.3) ผลผลิต/ผลลัพธ์
3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ในปีงบประมาณ 2562

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อผู้ให้ข้อมูล
2. โรงเรียน
3. ตำแหน่งในการบริหาร
4. เบอร์โทรศัพท์/ email
5. วัน เวลาที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 สภาพการดำเนินงานจัดการโครงการ

1. ชื่อโครงการที่โรงเรียนเข้าร่วม
2. โรงเรียนจัดโครงการ/กิจกรรม
3. ปัจจัยที่ส่งเสริม/อุปสรรค
 - 3.1 คน (ผู้ประสานงาน วิทยากร ผู้เข้าอบรม)
 - 3.2 เงิน (งบประมาณ)
 - 3.3 วัสดุอุปกรณ์
 - 3.4 การบริหารจัดการ
4. วิธีดำเนินการที่ส่งเสริม/อุปสรรค
 - 4.1 การวางแผน
 - 4.2 การดำเนินการ
 - 4.3 การติดตามผล
 - 4.4 นำผลมาปรับปรุง/พัฒนา
5. ผลผลิต/ผลลัพธ์
 - 5.1 สถานศึกษาได้รับ
 - 5.2 ครูได้รับ
 - 5.3 ผู้เรียนได้รับ
 - 5.4 ชุมชน/ท้องถิ่นได้รับ
6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ครูโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ในปีงบประมาณ 2562

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อผู้ให้ข้อมูล
2. โรงเรียนที่จัดโครงการ
3. ตำแหน่ง/สถานภาพของครูที่เข้าอบรม
4. เบอร์โทรศัพท์/ email
5. วัน เวลาที่สัมภาษณ์

ส่วนที่

2 สภาพการดำเนินการ

1. ชื่อโครงการที่ครูเข้าร่วม
2. โรงเรียนที่จัดโครงการ/กิจกรรม
3. เนื้อหา/กิจกรรมที่ครูได้รับการอบรม ปีงบประมาณ 2562
4. องค์ความรู้ที่ได้จากการอบรม
 - 4.1) ความรู้ก่อนอบรม
 - 4.2) องค์ความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม
 - 4.3) การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดอบรมตามโครงการ

1. ปัจจัยที่ส่งเสริมปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการเข้ารับการอบรมตามโครงการ
2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการอบรมตามโครงการ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ฉบับที่ 5 ประเด็นการประชุมสนทนากลุ่ม

ประเด็นการประชุมสนทนากลุ่ม ใช้ในการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของรูปแบบ การบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีประเด็นดังนี้

1. รูปแบบ มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร (มีความถูกต้องหรือไม่ มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ และมีความเป็นประโยชน์อย่างไร
2. รูปแบบ ควรมีการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงสิ่งใดบ้าง หรือควรมีองค์ประกอบอะไรที่จะทำ ให้ได้รูปแบบ (model) ที่สมบูรณ์ มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร และการ สัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่ เบญจมา ยอดคำเนิน-แอ็ดติง และ กาญจนา ตั้งชลทิพย์, (2552, น. 23) ได้อธิบายไว้ว่า การสัมภาษณ์ เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงที่มีอยู่ตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้มาซึ่งพฤติกรรมและความเข้าใจในพฤติกรรมนั้น และกำหนดโครงสร้าง/เนื้อหาของเครื่องมือ แบ่ง ออกเป็น 5 ฉบับ เป็นแบบสัมภาษณ์ 4 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์หัวหน้าโครงการใหญ่ที่ประสานงานโครงการใหญ่เครือข่ายอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) 2) แบบสัมภาษณ์หัวหน้าโครงการย่อยที่จัดดำเนินโครงการ 3) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และ 4) แบบสัมภาษณ์ครูโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และประเด็นการประชุมสนทนากลุ่ม 1 ฉบับ ใช้ในการประชุมสนทนาของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของรูปแบบตามแนวคิดของไอส์เนอร์ (Eisner, 1976)

2. ปฏิบัติการสร้างเครื่องมือ ตามประเด็นที่ได้กำหนดโครงสร้าง/เนื้อหาของเครื่องมือแต่ละชนิด แล้วนำเครื่องมือแต่ละฉบับมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ และได้มีการปรับแก้ไขประเด็นที่สัมภาษณ์บางข้อให้ชัดเจนขึ้น

3. นำเครื่องมือ ที่สร้างขึ้นทั้ง 5 ฉบับ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบ ได้แก่

1) รองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล รองคณบดีคณะครุศาสตร์ เป็นประธาน สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นรองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พัชรินทร์ พุฒวัฒน์ รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี รับผิดชอบในด้านการบริหารงบประมาณของคณะครุศาสตร์

- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิภัทร บาลศิริ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สอนรายวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษา ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบมีความเห็นว่าข้อคำถามที่ใช้สัมภาษณ์ และประเด็นการประชุมสนทนากลุ่ม มีความสอดคล้องกับโครงสร้าง/เนื้อหาของเรื่องที่ทำวิจัย เมื่อนำมาหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ในทุกฉบับ
4. จัดพิมพ์เครื่องมือทั้ง 5 ฉบับ ให้เพียงพอต่อการนำไปใช้สัมภาษณ์ และการประชุมสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ร่วมกันวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2562 เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำโครงการเป็นเบื้องต้น
2. การสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Selected) จำนวน 40 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ ตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1. การสัมภาษณ์ทำดังนี้
 - 1) ติดต่อประสานงานกับ หัวหน้าโครงการ ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อนัดหมายขอสัมภาษณ์
 - 2) สัมภาษณ์ หัวหน้าโครงการใหญ่/หัวหน้าโครงการย่อย ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ในปีงบประมาณ 2562 ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2562 ถึง มกราคม 2563 ได้แก่
 - 2.1) สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ/ผู้ประสานงานโครงการใหญ่กับเครือข่ายอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เกี่ยวกับการประสานการจัดดำเนินโครงการ
 - 2.2) สัมภาษณ์หัวหน้าโครงการย่อย เกี่ยวกับสภาพการดำเนินโครงการ ผลการดำเนินโครงการ ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการโครงการ
 - 2.3) สัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เกี่ยวกับการที่โรงเรียนเข้าร่วมโครงการ การประสานการจัดทำโครงการ และผลการพัฒนาครู
 - 2.4) สัมภาษณ์ครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการ ผลที่ได้จากการอบรมและการนำผลไปใช้
3. ประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2563 ณ ห้องประชุมคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ มาทำการวิเคราะห์ แล้ว นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานโครงการ ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง ปีงบประมาณ 2562 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ หัวหน้าโครงการ ครู/ผู้บริหารของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามที่ เบญจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติงค์ และกาญจนา ตั้งชลทิพย์ (2552, น. 51-53) ได้อธิบายไว้แนวทางหนึ่ง คือการหาแบบแผนพฤติกรรม (Pattern-Matching) เป็นการหาข้อมูลที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ จนเป็นแบบแผนขึ้น แบบแผนจะเห็นได้ชัดจากการที่ได้ข้อมูลมาจากหลายแห่ง หลายคนในเรื่องเดียวกัน จะออกมาในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในแบบแผนพฤติกรรมเรื่องเดียวกันอาจมีแบบแผนย่อย ๆ อยู่อีกหลายแบบแผนที่เชื่อมโยงแบบแผนต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อแสดงความสัมพันธ์หรือ แก่นของเรื่อง ซึ่งการปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะมีแบบแผนหลัก หรือแบบแผนทั่วไป เป็นแนวทางที่ครอบคลุมพฤติกรรมของคนมากที่สุด จากการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาวิเคราะห์ตามแนวคิดดังกล่าว ทำให้ได้สภาพของการดำเนินโครงการ ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ที่สามารถ ตอบของคำถามการวิจัย ข้อแรกได้ครบถ้วนชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยได้ นำเสนอผลที่พบตามลำดับในบทที่ 4

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบตามที่วโร เพ็งสวัสดิ์, (2553, น. 9-11) อธิบายไว้ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอน 1 การพัฒนารูปแบบ และขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ขึ้นมาก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน โดย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีระบบ (Systems theory) ที่ นิศา ชูโต (2545, น. 53) ได้อธิบาย แนวคิดการมองระบบตาม ทฤษฎีระบบ ว่ามีความสำคัญยิ่งในการประเมินโครงการ ที่แต่ละส่วนก็เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันในส่วนรวมของโครงการ การปรับเปลี่ยนเพียงบางส่วนในโครงการก็จะกระทบไปถึงส่วนอื่นๆ ของระบบ รวมทั้งผลรวมและประสิทธิภาพของโครงการได้ และได้ใช้ทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) ในการพัฒนารูปแบบ (model) ตามที่ เบญจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติงค์ และกาญจนา ตั้งชลทิพย์ , (2552 น. 75,77-78) อธิบายไว้ว่า ทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) มีจุดประสงค์ เพื่อพัฒนา ทฤษฎี หรือการพัฒนาแบบจำลอง/รูปแบบ (model) ในการตีความและหาความหมายของข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ หรือ วิธีการอุปทาน หรือสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (inductive method) คือ เริ่มจากข้อมูลดิบ แล้วแปลงข้อมูลดิบให้เป็นแนวคิด แปลงแนวคิดให้เป็นความสัมพันธ์ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ได้ข้อมูลแล้ว กำหนดลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ เป็นการสร้างรูปแบบตามสมมติฐาน

(Hypothesis Model) เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบ (model) ที่สมบูรณ์ และได้ศึกษางานวิจัยของ ณรงค์ อภัยใจ (2560) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ที่พัฒนารูปแบบตาม แนวคิดทฤษฎี ระบบ คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิตและผลลัพธ์ (Output/ Outcome) และงานวิจัยของ น้ำฝน กันมา (2560) ที่ได้ทำการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษาพะเยาโมเดล ที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการ PDCA ผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้กำหนดเป็นกรอบแนวคิด แล้วทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ ดังนี้

1) ศึกษาจากบริบทจริง หรือปรากฏการณ์/สถานการณ์ ที่เกิดขึ้นจริง ในขั้นตอนนี้ วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2553, น. 9-11) ได้แนะนำให้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบัน โดยวิธีการสัมภาษณ์จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย จึงได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ และปัจจัยที่ ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการ ในปีงบประมาณ 2562 ที่ได้กำหนด เป็นวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อ 1. ตามที่ได้เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ไว้แล้ว

2) การจัดทำรูปแบบ นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1. มากำหนด เป็นองค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้ง กำหนดลักษณะ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ หรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบ ในรูปแบบ เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบ (model) ที่สมบูรณ์ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ที่เก็บรวบรวมมาได้ ใช้วิธีการอุปทาน หรือสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (inductive method) ตามแนวคิดทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) (เบญจฯ ยอดดำเนิน-แอ็ดติจ และกาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2552 น.77-78)

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ เมื่อได้รูปแบบเบื้องต้นแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ตามแนวคิดของไอส์เนอร์ (Eisner, 1976) ที่ เน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งในประเด็นที่กำหนด ซึ่งได้ผสมผสานกับปัจจัยต่างๆ ในการ พิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจาร์ณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้รูปแบบ (model) ที่สมบูรณ์ มีความ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยได้จัดประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2563 ณ ห้องประชุมคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี